

MENGEM SA MENGEM DE MERCAT

Guia
d'orientacions
didàctiques

EDUCACIÓ
PRIMÀRIA
1r, 2n i 3r

Ajuntament de
Barcelona

mmblo
Mercats de Barcelona

Presentació de la proposta

MENGEM SA MENGEM DE MERCAT

és una activitat educativa amb la qual els mercats municipals de Barcelona, conviden les escoles a transmetre als infants i joves els valors de comprar sa, fresc i de qualitat mentre descobreixen el mercat i allò que el caracteritza i el diferencia d'altres formes de comerç.

La proposta educativa s'adreça a l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria i organitza els continguts de forma seqüencial i acumulativa, de manera que amb cada activitat es treballen continguts nous i es reforcen els anteriors.

L'activitat té una finalitat doble: d'una banda, facilitar una dinàmica educativa que permeti als alumnes tenir una experiència directa del que és el mercat a través d'una visita a les seves instal·lacions. D'altra banda, animar tots els participants del programa educatiu de mercats a explicar les seves experiències i impressions sobre la visita a través de l'elaboració d'un reportatge que es pot compartir en els mitjans de difusió de l'escola o enviar-lo a l'Oficina Tècnica del Programa Educatiu, perquè es publiqui al web www.menjodemercat.cat. D'aquesta manera, el vostre treball el podran consultar les vostres famílies, els vostres companys d'escola i les vostres amistats per conèixer el mercat i els seus productes.

Aquesta guia té l'objectiu de compartir amb els docents tots els aspectes que s'han considerat en el disseny de la proposta per facilitar-ne l'aplicació a l'aula.

Els continguts i les activitats s'han descrit tenint en compte un grup estàndard. Entenem que cada alumne i cada aula té unes característiques determinades, per la qual cosa caldrà ajustar la proposta a cada context.

D'altra banda, el mercat permet treballar un ampli ventall de continguts. En aquest projecte no s'han previst tots, però us encoratgem a aprofitar-ne les possibilitats i a fer-lo créixer tant com cregueu necessari. En aquest sentit, al final d'aquesta guia es fa esment de diverses temàtiques que poden complementar i ampliar el treball a l'aula.

Per participar en l'activitat

Per participar en l'activitat es pot trobar tota la informació al web:
www.menjodemercat.cat

o contactar amb la nostra oficina tècnica a:
programaeducatiu@menjodemercat.cat

Aquesta visita és autoguiada, però cal fer la inscripció per veure la disponibilitat del mercat escollit.

CURS

ACTIVITAT

CONTINGUT

P4 i P5
Educació infantil

**EL MISTERIÓS SECRET DELS
MERCATS DE BARCELONA**

Els principals grups alimentaris i el mercat com a espai de relació social i convivència.

1r 2n 3r
Primària

**INVESTIGUEM LA LLISTA
DE LA COMPRA**

Els trets diferencials dels productes de mercat: productes frescos, variats i de qualitat.

4t 5è 6è
Primària

MENÚ DE MERCAT

El mercat com a opció de consum: productes frescos, variats i de qualitat vinculats amb el concepte de comerç de proximitat.

1r CICLE
ESO

**AL MERCAT
PER MENJAR
COM CAL**

Comerç de proximitat i relació entre els productes del mercat (frescos, variats i de qualitat) i la dieta saludable.

2n CICLE
ESO

**UNA COMPRA
AMB MOLT VALOR**

El mercat com a opció de consum que aporta un seguit de valors afegits a la compra:

- Productes variats, frescos i de temporada.
- Dieta saludable i cultura alimentària.
- Consum sostenible i ecològic i activació econòmica del territori.
- Comerç de proximitat, tracte personalitzat i activació social del territori.

Investiguem la llista de la compra

La finalitat de l'activitat per a 1r, 2n i 3r d'educació primària és visitar el mercat més proper per conèixer les característiques principals de les parades que el formen i el tipus de productes que s'hi poden trobar.

Després de la visita, es demanarà als alumnes que confeccionin en petits grups un mural d'una parada determinada amb les informacions referents a la parada en qüestió (nom, venedor, productes, etcètera).

Objectius:

- Descobrir les **característiques principals dels productes que es poden adquirir als mercats**: productes frescos, variats i de qualitat.
- **Reconèixer els trets del mercat** que el distingeixen d'altres espais comercials.

Contribució de l'activitat a les competències bàsiques

A través de les activitats següents es podran treballar aspectes diferents que ajudaran a desenvolupar diverses competències bàsiques:

A la proposta hi ha activitats de conversa, debat i reflexió conjunta que ajudaran a treballar aspectes relacionats amb la **competència comunicativa lingüística i cultural**.

D'altra banda, descobrint el mercat més proper i participant en la seva activitat es poden potenciar els aspectes relatius a la **competència cultural, la competència d'interacció amb el món físic i la competència social i ciutadana**.

En el moment de penjar i compartir les creacions que es proposen al treball final s'ajuda a treballar la **competència digital**.

Finalment, la reflexió sobre els progressos i els coneixements que s'adquireixen relaciona la proposta amb la **competència d'aprendre i l'autonomia i iniciativa personal**.

Estructura de l'activitat

L'activitat presenta tres moments diferents: treball inicial i de planificació a l'aula, visita al mercat i activitat de síntesi i comunicació.

Seqüència de les activitats

Treball inicial i planificació a l'aula

Activitat de reflexió:
1. Per què anem a comprar? *

Activitat d'informació:
2. On es pot anar a comprar? *

3. Normes que cal tenir en compte durant la visita

Visita al mercat

4. Investiguem la llista de la compra

Activitat de síntesi i comunicació

5. Les parades del mercat

* Activitat complementària

Les possibilitats didàctiques i els continguts relacionats amb el mercat són molt amplis i molt enriquidors, però per delimitar la proposta s'ha optat per cinc dinàmiques concretes. D'altra banda, tenint en compte que el temps de dedicació al projecte pot ser diferent en cada cas, s'han identificat dos tipus d'activitats:

- **Activitats bàsiques** de la proposta marcades en **BLAU**
- **Activitats d'aprofundiment**, ampliació o suport destacades en color **VERD**

Tot seguit es detalla el contingut i la metodologia de cadascuna d'elles.

Treball inicial i de planificació a l'aula

1. PER QUÈ ANEM A COMPRAR?

(Recurs didàctic al quadern de l'alumne)

Aquesta primera activitat s'ha plantejat amb la intenció d'introduir el tema dels establiments comercials especialitzats en un tipus de producte concret i el concepte d'espai comercial on es troben agrupats diversos tipus d'establiments.

La seqüència que segueix aquesta activitat és la següent:

- **Introducció al tema dels productes de consum** i els establiments on s'adquireixen.
- **Realització de l'exercici de relació**, en què cal aparellar els diversos establiments amb el producte que venen. Es pot dur a terme de manera individual o en petits grups. També es pot realitzar mitjançant un petit debat, dinamitzat pels docents, en què tots els alumnes del grup classe vagin aportant consideracions.
- **Tancament introduint el concepte d'agrupament d'espais comercials.**

Lloc: a l'aula

Temps: 10-15 min

Materials: quadre de productes a la fitxa de l'alumne.

Altres: aquesta activitat es pot adaptar segons les característiques de la classe (coneixements previs, relació amb altres temes que estiguin treballant, etcètera).

*
Activitat
complementària

Treball inicial i de planificació a l'aula

2. ON ES POT ANAR A COMPRAR?

(Recurs didàctic al quadern de l'alumne)

Enllaçant amb la primera activitat, aquesta segona proposta té com a finalitat **introduir el tema dels espais comercials**. S'hi presenten les fórmules que agrupen els diversos tipus d'establiments en graus diferents d'especialització per productes.

- Introducció al tema dels espais comercials mitjançant un **debat per conèixer les impressions i informacions dels alumnes** en aquest tema.
- **Comentari de les fotografies que apareixen a la fitxa** dels alumnes i que permetran centrar la conversa en quatre espais: centre comercial, supermercat, eix comercial i mercat. L'exercici permetrà destacar les similituds i diferències entre uns i altres.
- Tancament i **conclusions en què s'haurien de concretar les característiques pròpies del mercat**, sobretot pel que fa al tipus de productes que hi trobem: productes variats, frescos i de qualitat.

Lloc: a l'aula

Temps: 10-15 min

Materials: fotografies dels diversos espais. Fitxa de l'alumne.

Altres: aquesta activitat es pot allargar o escurçar segons el criteri del docent.

*
Activitat complementària

Treball inicial i de planificació a l'aula

3. NORMES QUE CAL TENIR EN COMPTE DURANT LA VISITA

Activitat de motivació i planificació de la visita al mercat. Es plantejarà als alumnes la resolució d'un misteri. Per fer-ho, s'anirà a visitar el mercat més proper, on hauran de cercar els productes que figuren a la misteriosa llista de la compra.

Al quadern de l'alumne hi ha les il·lustracions dels diversos productes, que els alumnes que es designin hauran de buscar entre les parades del mercat. Al quadern hi ha dues versions de la fitxa, que es poden donar a grups diferents per ampliar encara més la diversitat de productes per trobar. Les il·lustracions són en blanc i negre perquè els alumnes les puguin pintar mentre les treballen. Això els ajudarà a recordar durant la visita els aspectes que han treballat a l'aula.

Lloc: a l'aula

Temps: 10-15 min

Materials: fitxa "Normes que cal tenir en compte durant la visita" del quadern de l'alumne.

Altres: aquesta activitat es pot allargar o escurçar segons el criteri del docent.

Treball inicial i de planificació a l'aula

PREPARACIÓ DE LA VISITA

Abans de fer la visita és important tenir en compte les informacions següents.

- Abans d'anar al mercat cal **concertar un dia de visita** amb l'Oficina del Programa Educatiu a través del web www.menjodemercat.cat
- És important **preparar els alumnes per a la visita**: cal explicar molt clarament què es farà, quin mercat s'anirà a visitar, quin dia es durà a terme la visita, etcètera.
- **Implicar les famílies d'alguna manera en la visita**. Per fer-ho, es pot demanar als alumnes que parlin a casa del que han de fer al mercat, que demanin consell per moure-s'hi o informacions sobre els diversos productes. La idea és **crear expectatives i buscar la complicitat de pares i mares amb vista a la visita**.
- **Portar la càmera fotogràfica** per fer fotos de tot allò que pugui il·lustrar posteriorment el treball final. Si el centre disposa d'un protocol per demanar aquest tipus de material seria interessant que els alumnes poguessin participar en aquest procés. També es pot demanar als nens i nenes que duguin les seves càmeres de casa.

BENVINGUDA

En arribar al lloc de la visita, **un representant del mercat ens donarà la benvinguda** i ens aportarà algunes informacions concretes sobre l'espai que ens disposem a visitar. En acabat, **ens convidarà a descobrir les diverses parades.**

Seguidament, es recomana fer un **repàs de les normes i els consells que hi ha al quadern de l'alumne.** És important que els infants siguin conscients que són en un lloc públic i que la seva presència ha d'interferir el mínim possible en l'activitat dels clients i comerciants.

Un cop fet això, **cal distribuir la classe** per fer la visita. Es recomana fer-ho **en dos grups** per diversos motius:

- Es podrà fer la visita de manera més tranquil·la i organitzada.
- Tots els membres del grup poden observar millor les parades si hi van en grups petits que si hi va tota la classe sencera.
- En el moment de compartir les informacions sobre la visita es disposarà de punts de vista diferents que es podran contrastar i complementar.

Al final d'aquesta guia trobareu una proposta d'identificadors que, si els voleu fer servir, podeu imprimir en paper etiqueta, per exemple, perquè tant els venedors com els clients us puguin reconèixer com a escolars que esteu fent una visita al mercat.

Finalment, tot i que el mercat és un recinte segur, abans de començar la visita és recomanable **pactar un lloc de trobada** per si de cas algun alumne se separa del seu grup.

4. INVESTIGUEM LA LLISTA DE LA COMPRA

Durant la visita al mercat, els alumnes han de visitar parades diferents per investigar-ne les característiques i els productes. Posteriorment, hauran de fer servir les informacions recollides per confeccionar el mural sobre el mercat.

L'activitat es desenvoluparà de la manera següent:

- Els alumnes disposaran d'una fitxa en què es presenten diversos productes típics del mercat. La seva tasca serà **buscar la parada on es troba cada producte**. Com s'ha comentat abans, durant la preparació o tot just abans de començar, es poden designar alguns encarregats de buscar els productes. Per aquest motiu, es pot trobar un model de fitxa d'investigació, a la qual es pot afegir un producte i assignar-lo a un responsable, que serà l'encarregat de buscar-ne informació durant la visita. Respecte a les imatges que orienten la cerca, es pot valorar la possibilitat que cada alumne en porti una, que cada grupet dugui una llista o que els educadors centralitzin la informació.
- Un cop localitzada la parada on es troba un producte, **els alumnes s'hi hauran d'acostar i mirar d'obtenir diverses informacions**: nom de la parada, nom del venedor (peixater, fruiter, carnisser, etcètera) i quins altres productes s'hi poden trobar. És important que els alumnes siguin oberts a tot tipus d'informacions sensorials: olfactives, tàctils, visuals i, si tenen sort, gustatives.
- Aquest procés s'ha de repetir fins que hagin trobat tots els productes.

Lloc: al mercat

Temps: 40-45 min

Materials: es poden fer servir les imatges dels diversos productes que s'han de buscar al mercat. És important dur càmera de fotos o vídeo.

Altres: els productes que cal buscar poden servir com a base per parlar d'altres productes relacionats que hi ha a la mateixa parada.

Cal recordar dur una càmera i enregistrar tot allò que els alumnes trobin interessant, perquè puguin il·lustrar posteriorment els murals de les diverses parades. Seria perfecte disposar d'una foto per parada!

5. LES PARADES DEL MERCAT

Per posar en comú tota la informació obtinguda al mercat es confeccionarà un mural on apareguin les informacions recollides durant la visita. S'hi hauran de fer destacar informacions bàsiques, com ara el nom de la parada, l'ofici del venedor, els productes que s'hi poden trobar i altres informacions que facin referència a les sensacions i les percepcions dels alumnes.

Per fer aquest mural es poden treballar les diverses parades per parelles o demanar que cada alumne ompli una fitxa per tal d'ajuntar-les totes posteriorment.

Al quadern de l'alumne es presenten tres propostes que permeten adaptar l'activitat al nivell de lectoescriptura del grup.

Finalment, i per tancar la proposta, es farà una xerrada amb tots els alumnes per tal que ens expressin les seves valoracions sobre la visita, les activitats i els nous coneixements que han adquirit.

Recordar la conversa del primer dia permetrà contrastar els progressos que s'han dut a terme.

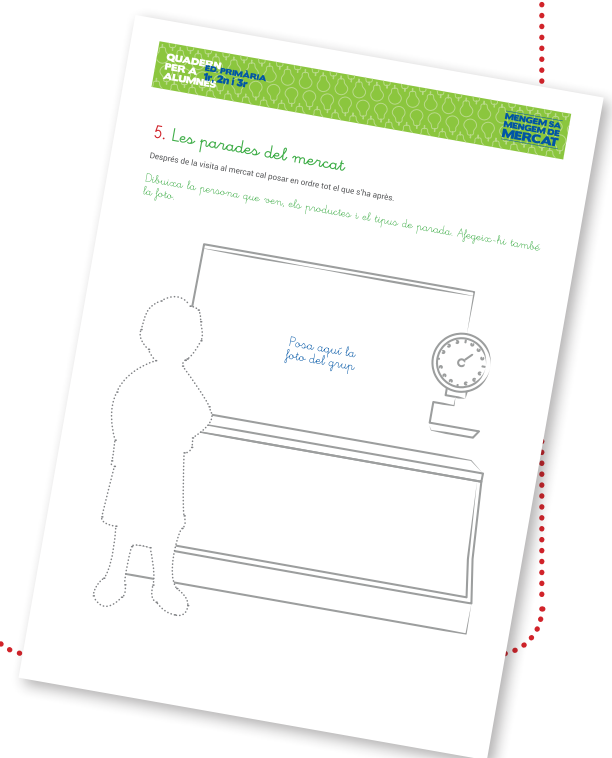
Aquesta pot ser una informació important tant per als docents com per als alumnes, que així seran conscients dels coneixements adquirits.

Lloc: a l'aula

Temps: 40-50 min

Materials: informació obtinguda durant la visita, fotos, etcètera.

Altres: pengeu els treballs finals a la pàgina web perquè altres persones els puguin consultar. També es poden mirar els d'altres centres i comentar les seves propostes.

Animeu-vos a penjar els vostres murals a la pàgina web de l'escola per compartir la informació que heu treballat amb tothom que hi estigui interessat.

**Altres continguts que es poden treballar
a partir d'aquesta proposta**

Altres aspectes que es poden treballar a partir d'aquest programa són:

Les estacions i els productes de temporada

Aquest programa de mercats pot ser un bon punt de partida per treballar altres aspectes relacionats, com ara els productes de temporada i les estacions en què es poden trobar.

Els oficis

Els venedors del mercat no són simples comerciants, sinó que darrere de la feina que fan hi ha un autèntic ofici del qual es poden aprendre moltes coses. Partint d'aquest programa de mercats, es pot aprofundir en les diverses tasques que desenvolupen altres tipus d'oficis i artesanies.

Els sentits

Els productes que es poden trobar al mercat ens permetran treballar la major part dels sentits. A través de molts d'aquests productes, els alumnes poden experimentar l'olor, el tacte, el gust o el color que tenen.

Identificadors per a la visita

Per anar a fer la visita al mercat es poden fer servir aquests identificadors, que informaran els comerciants i els clients que els alumnes estan participant en l'activitat educativa.

MENGEM SA MENGEM DE MERCAT

és una iniciativa que l'Institut Municipal de Mercats de Barcelona posa a disposició dels centres educatius.

Proposta educativa i desenvolupament de continguts

Marinva Joc i Educació

Disseny gràfic i maquetació

ElevenAdwords

Amb la col·laboració de

Institut Municipal d'Educació de Barcelona, l'Àrea de Comerç de la Diputació de Barcelona, l'Agència de Salut Pública de Barcelona i els mercats de la ciutat i la província.

.....
**MENGEM SA
MENGEM DE
MERCAT**
.....

Ajuntament de
Barcelona

mmb
Mercats de Barcelona